

KONCEPT BAZÁLNÍ STIMULACE

CÍLOVÁ SKUPINA

- původně děti a mladí lidé s těžkým a kombinovaným postižením
- nyní i těžce postižení a nemocní dospělí (v bezvědomí, kóma, po poranění hlavy, mozku, po tonutí, umírající atd.)

PRIMÁRNÍ (BAZÁLNÍ) ZKUŠENOSTI

LIDÉ S OMEZENOU SCHOPNOSTÍ...

vnímání

pohybu

komunikace

CO JE TO TĚŽKÉ POSTIŽENÍ ?

Vytvořte vlastní definici/charakteristiku!

TĚŽKÉ POSTIŽENÍ

- potřebují tělesnou blízkost, aby mohli vnímat ostatní kolem sebe;
- potřebují jiné lidi, kteří jim jednoduchým způsobem přiblíží okolí;
- potřebují jiné lidi, kteří jim umožní pohyb a změnu polohy;
- potřebují někoho, kdo jim bude rozumět a bude se o ně spolehlivě starat.

A. Fröhlich

OSOBY S TĚŽKÝM POSTIŽENÍM POTŘEBUJÍ DRUHÉ OSOBY...

- v každodenním životě a většinou po celý život,
- pro podporu vnímání,
- pro umožnění pohybu a změnu pohybu,
- pro navazování kontaktů a vybudování pro obě strany srozumitelné komunikace

Fröhlich, A., Heinen, N. Lamers, W. 2001

BAZÁLNÍ STIMULACE – POTŘEBY

- fyziologické potřeby
- podněcování smyslů
- náklonnost, komunikace
- uznání, sebeúcta
- aktivita a pohyb
- nezávislost
- jistota

Základní potřeby

ELEMENTÁRNÍ ZKUŠENOSTI

- zažívat a prožívat sebe sama,
- pocítit hranice svého těla,
- vnímat svět okolo sebe (mimo tělo),
- cítit přítomnost jiného člověka

Vnímání kůží, klouby, svaly
Dotek, tělo, tlak

Somatické podněty

Možné vnímat od 4. měsíce těhotenství

SOMATICKÉ VNÍMÁNÍ

- Povrch těla, kůže
- Specifické receptory – změna tlaku až po bolest, změna teploty, senzibilita svalů a kloubů
- Vliv na vnímání vlastního těla a sebevědomí

Vnímání vibrací, chvění
Pocítit a procítit

Vibrační podněty

Je možné vnímat již před narozením
Celým tělem

VIBRAČNÍ VNÍMÁNÍ

- Kmitání (frekvence, amplituda)
- Náš nosný aparát přenáší vibrace (při chůzi, mluvení)
- Rytmičné pocity, pozornost
- Vliv na svalový tonus a pocity při pohybu

Vnímání, podpora rovnováhy
Uvědomování těla v prostoru

Vestibulární podněty

Orgán rovnováhy
Zrak a rovnováha

VESTIBULÁRNÍ VNÍMÁNÍ

- Od 9. týdne prenatálního vývoje
- Orientace v prostoru, změna polohy, rovnováha
- Propojení tělo – postavení hlavy (centrum rovnováhy) – oči

Stimulace v oblasti úst
Péče o ústní dutinu

Orální podněty

Podpora vlastní aktivity
Přijímání jídla, komunikace

<https://www.youtube.com/watch?v=dEWQO2244VE>

OLFAKTORICKÉ VNÍMÁNÍ

- Čich a chuť řídí přijímání a zpracovávání jídla (tvorba slin)
- Taktilní vnímání v oblasti úst, zejména jazyka – informace o teplotě, množství a konzistenci jídla
- Jazyk má obrovskou schopnost znovupoznání

Seznamování s předměty,
tvary, velikostí
Dotek, uchopování

Taktilně-haptické podněty

Bolest, teplota
Vlastní doteky, vlastní tělo

Stimulace zvuky, hudbou
Navazování kontaktu, vnímání vnějšího světa

Auditivní podněty

Zvuky, lidské hlasy
Rozlišování v prostoru

Vnímání světla a jeho variací
Orientace v prostoru, možnost kontroly

Vizuální podněty

Výrazový prostředek
Rozpoznávání

PROSTŘEDKEM KOMUNIKACE...

...u jedinců s těžkým postižením...
...je...

DOTEK

Video

Bazální stimulace, pořad Klíč (3.8.2010)

<http://www.ceskatelevize.cz/porady/1096060107-kluc/210562221700003/>

BAZÁLNÍ STIMULACE – CÍLE

- Zachování života, doprovod vývoje
- Pociťování vlastního života
- Prožívání jistoty a budování důvěry
- Rozvoj vlastního rytmu
- Seznamování s vnějším světem
- Navazování vztahu a vytváření setkání
- Smysluplnost a význam
- Vytváření vlastního života
- Autonomie a zodpovědnost

PŘÍSTUP

- celostní přístup
- adekvátnost nabídek, elementární, ale vhodné k věku, zkušenostem...
- cizí osoby mají jiný přístup
- není terapie, poskytování podnětů
- není vázáno na určitý prostor

Biografie

<https://www.youtube.com/watch?v=Mmx7OZ7Ljjo>

ZDROJE

FRÖHLICH, A. (2001). *Basale Stimulation – Das Konzept*. Düsseldorf: Verlag Selbstbestimmtes Leben.

FRÖHLICH, A., HEINEN, N., LAMERS, W. (Hrsg.) (2001). *Schwere Behinderung in Praxis und Theorie - ein Blick zurück nach vorn. Texte zur Körper- und Mehrfachbehinderten-pädagogik*. Düsseldorf: verlag selbstbestimmtes leben.

FRIEDLOVÁ, K. (2007). *Bazální stimulace v základní ošetrovatelské péči*. Praha: Grada.

HÁJKOVÁ, V. (ed.) a kol. (2009). *Bazální stimulace, aktivace a komunikace v edukaci žáků s kombinovaným postižením*. Praha: Somatopedická společnost.

LUDÍKOVÁ, L. (2005). *Kombinované vady*. Olomouc: Univerzita Palackého.

VIDEA

Pořad Klíč

Bazální stimulace (3.8.2010) a další díly k tomuto tématu

<http://www.ceskatelevize.cz/porady/1096060107-klíč/210562221700003/>

Děti z krabičky (2008) – dokument o předčasně narozených dětech

<http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10169621309-deti-z-krabicky/20856226638/>

Práce s biografií u lidí na lůžku, zejména lidí s demencí (*Biografiearbeit*)

<https://www.youtube.com/watch?v=Mmx7OZ7Lljo>
